

ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ο προσδιορισμός του κεφαλαίου προηγούμενων ετών αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια τον πονοκέφαλο όσων ασχολούνται με δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Η δυσκολία στο να βρεθεί το διαθέσιμο προς ανάλωση κεφάλαιο εμφανίζεται στις διαφορετικές διατάξεις που ίσχυαν διαχρονικά και στις πολλαπλές παραμέτρους που πρέπει να ληφθούν υπόψη ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι ορθό.

Η επανεμφάνιση των τεκμηρίων -που πλέον καλούνται αντικειμενικές δαπάνες-, αποτελεί μία μεθοδολογία, κατά την οποία γίνεται προσπάθεια από την μεριά της πολιτείας για τον εντοπισμό εισοδημάτων που διαφεύγουν της φορολογίας, αφού προσπαθεί να προσδιορίσει το φορολογητέο εισόδημα όχι βάσει του δηλωθέντος εισοδήματος αλλά βάσει των δαπανών. Οι δαπάνες είναι το άθροισμα των αντικειμενικών δαπανών που προκύπτουν από την χρήση περιουσιακών στοιχείων και των δαπανών κτήσης (π.χ. αγορά ΙΧ).

Ο νόμος παρέχει τη δυνατότητα να δικαιολογηθεί η τυχόν διαφορά ανάμεσα στα δηλωθέντα εισοδήματα και σ' αυτά που προκύπτουν βάσει των πραγματικών δαπανών ή και των αντικειμενικών με ποικίλους τρόπους.

Ο οικονομικός έφορος οφείλει την διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε και του εισοδήματος που προσδιορίστηκε βάσει των δαπανών του, να λάβει υπόψη, τα χρηματικά ποσά που ο φορολογούμενος έχει δηλώσει σε παλαιότερες φορολογικές δηλώσεις του.

Οι δαπάνες θα πρέπει να αναφέρουμε ότι προκύπτουν και επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες. Ενδεικτικά οι βασικότερες δαπάνες είναι :

- Η δαπάνη διαβίωσης η οποία με τα τωρινά δεδομένα είναι 3.000,00 € για τον άγαμο και 5.000,00 € για το έγγαμο.
- Η δαπάνη για την χρήση την κατοικίας ή των κατοικιών που δηλώνει ο φορολογούμενος. Το ύψος της δαπάνης επηρεάζεται από παράγοντες όπως τα τετραγωνικά, το αν είναι μονοκατοικία ή όχι καθώς και από την τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται.
- Η χρήση επιβατικών Ι.Χ., σκαφών αναψυχής, jet ski ακόμα και αεροσκαφών που δηλώνει ο φορολογούμενος προστίθενται στα παραπάνω.
- Οι δαπάνες για δίδακτρα σε σχολεία, δωρεές ή χορηγίες χρηματικών ποσών σε πρόσωπα εκτός του δημοσίου αλλά και τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν για την σταδιακή αποπληρωμή των δανείων (κάθε μορφής δάνειο) κατά την διάρκεια του έτους.

- Τέλος, κάθε χρηματική δαπάνη που αφορά την αγορά ή μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων και άλλων οχημάτων, σκαφών αναψυχής ή και περιουσιακών στοιχείων αξία άνω των 5.000€. Ειδικά για την αγορά ή και ανέγερση οικοδομών δεν υφίσταται πόθεν έσχες μέχρι τις 31/12/2013.

Όλα οι προαναφερόμενες δαπάνες αθροίζονται και συγκρίνονται με το δηλωθέν εισόδημα.

Ο νόμος αναφέρει με σαφήνεια τα χρηματικά ποσά τα οποία ο φορολογούμενος μπορεί να επικαλεστεί για την δικαιολόγηση των δαπανών του. Η πιο εύκολη δυνατότητα δικαιολόγησης των δαπανών διαβίωσης ή κίνησης περιουσιακών στοιχείων προσφέρεται με την χρησιμοποίηση από τον φορολογούμενο ανάληψης κεφαλαίου που σχηματίστηκε από τα προηγούμενα έτη. Μπορεί δηλαδή ο φορολογούμενος να δικαιολογήσει την διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που προσδιορίστηκε τεκμαρτώς και του εισοδήματος που δήλωσε, ισχυριζόμενος ότι τα προηγούμενα έτη του περίσσεψε ποσό χρημάτων το οποίο φορολογήθηκε ή νόμιμα απαλλάχθηκε από τον φόρο και το οποίο ξόδεψε για να καλύψει αυτή τη διαφορά. Το ζήτημα είναι πώς γεμίζει ο κουμπαράς με το χρηματικό κεφάλαιο που σχηματίστηκε τα προηγούμενα έτη, δηλαδή πως σχηματίστηκε το χρηματικό περίσσευμα το οποίο ο φορολογούμενος μπορεί να χρησιμοποιήσει για να δικαιολογήσει την διαφορά μεταξύ του τεκμαρτώς προσδιορισθέντος εισοδήματος και του εισοδήματος που αυτός δήλωσε.

Σύμφωνα με την μεθοδολογία που ισχύει για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου που σχηματίστηκε κάθε προηγούμενο έτος, λαμβάνονται υπόψη :

- Τα πραγματικά εισοδήματα που δηλώθηκαν και φορολογήθηκαν.
- Τα εισοδήματα που δηλώθηκαν και τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο, π.χ. οι τόκοι τραπεζικών καταθέσεων.
- Τα εισοδήματα που δηλώθηκαν και απαλλάσσονται του φόρου.
- Στα πιο πάνω εισοδήματα προστίθενται τα χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα. Δηλαδή :
 1. Τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από πώληση περιουσιακών στοιχείων.
 2. Η εισαγωγή συναλλάγματος.
 3. Δάνεια που έχουν ληφθεί.
 4. Δωρεές ή γονικές παροχές χρημάτων
 5. Κέρδη από λαχεία ή και επίσημα τυχερά παίγνια (όχι κέρδη από καζίνο)
 6. Και γενικά οποιοδήποτε άλλο χρηματικό ποσό που έχει αποδεδειγμένα εισπραχθεί από τον φορολογούμενο.

Προϋπόθεση για να ληφθούν αθροιστικά υπόψη τα πιο πάνω χρηματικά ποσά είναι να έχουν δηλωθεί από τον φορολογούμενο, στην φορολογική δήλωση του. Από το άθροισμα των πιο πάνω χρηματικών ποσών, εισοδημάτων και εσόδων αφαιρούνται οι αντικειμενικές δαπάνες πλέον τις πραγματικές και η διαφορά που προκύπτει, σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν, αποτελεί το χρηματικό κεφάλαιο, το οποίο ο

φορολογούμενος μπορεί να χρησιμοποιήσει ως ανάλωση κεφαλαίου για να δικαιολογήσει οποιαδήποτε δαπάνη.

Ιδιαίτερα προσεκτικοί πρέπει να είμαστε κατά την εφαρμογή της ανάλωσης κεφαλαίου.

- Καταρχήν τα έτη που επικαλείται ο φορολογούμενος για ανάλωση κεφαλαίου θα πρέπει να είναι συνεχόμενα και να φθάνουν μέχρι και το προηγούμενο έτος, από το έτος στο οποίο κάνουμε χρήση χρηματικών ποσών που προέρχονται από την ανάλωση κεφαλαίου.
- Όπως προαναφέραμε τα δηλωθέντα εισοδήματα που θα χρησιμοποιήσει ο φορολογούμενος θα πρέπει να έχουν φορολογηθεί σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, ενώ σ' αυτά μπορούν να συμπεριληφθούν και τα αυτοτελή εισοδήματα.
- Ένα επίσης σημαντικό στοιχείο κατά την δήλωση ανάλωσης κεφαλαίου είναι ο φορολογούμενος να λάβει υπόψη του, τις αντικειμενικές δαπάνες, που ισχύουν εκάστοτε, για τα έτη από τα οποία έχει σκοπό να απορροφήσει κεφάλαιο για να το δηλώσει στην ανάλωση.
- Θα πρέπει να τονιστεί, ότι στην περίπτωση που η φορολογική δήλωση αποστέλλεται ηλεκτρονικά τότε προσκομίζεται στην Δ.Ο.Υ. μόνο εφόσον ζητηθεί για έλεγχο, οπότε θα πρέπει να διατηρούμε τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι υπάρχει το κεφάλαιο που επικαλούμαστε προς ανάλωση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Ας δούμε ένα απλό παράδειγμα ανάλωσης κεφαλαίου με σκοπό την πλήρη κατανόηση αυτού του θέματος. Έστω φορολογούμενος ο οποίος έχει τεκμήρια μεγαλύτερα από τα δηλωθέντα εισοδήματα, διότι προχώρησε σε πρόωρη ολική εξόφληση δανείου. Λόγω αυτής της διαφοράς ο φόρος που προκύπτει να καταβάλει είναι 6.600€, αντί των 1.650€. Στην περίπτωση που μπορεί να καλύψει αυτήν την διαφορά από τον «κουμπαρά», μπορεί να επικαλεστεί την ανάλωση κεφαλαίου.

Στο παράδειγμα μας θα αξιοποιήσουμε τα εισοδήματα από τα οικ. Έτη 2012, έως ,2010.

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ	ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΦΟΡ. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ		ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ		ΠΩΛΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΗΓΟΥ	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΗΓΟΥ	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΗΓΟΥ	
2012	12.000 €	4.500€					16.500 €
2011	11.500 €	3.500€					15.000 €
2010	10.700 €						10.700 €
						ΣΥΝΟΛΑ	42.200 €

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ (Αρθ. 16 ν.2238/94) Από Πιν 5.1 του Ε1					ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡ. ΣΤΟΙΧ. (Αρθ. 17, ν.2238/94) Από πιν. 5.2 του Ε1				ΣΥΝΟΛΟ
	ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ		ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ		ΕΛΑΧ. ΠΟΣΟ ΔΑΠ.	ΑΓΟΡΕΣ ΙΧ - ΣΚΑΦΩΝ		ΆΛΛΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		
	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ	ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	
2012	1.800€	1800€	2.000€		5.000,€			2.000€	2.000€	14.600€
2011	1.375€	1.375€	2.100€		5.000€					9.850 €
2010					2.900€	3.000€				5.900 €
										ΣΥΝΟΛΟ

Από το παράδειγμα μας φαίνεται ότι αφού από το συνολικό εισόδημα των οικονομικών ετών που θα επικαλεστούμε, αφαιρέσουμε τις τεκμαρτές και πραγματικές δαπάνες , μας μένει ένα ποσό προς ανάλωση 11.850 € , το οποίο μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε για την ανάλωση που επικαλούμαστε. Έτσι ο φορολογούμενος του παραδείγματος μας θα γλιτώσει περί τα 5000€ απολύτως νόμιμα και τυπικά.

Η ανάλωση κεφαλαίου είναι μια διαδικασία που μπορεί να γλιτώσει τον φορολογούμενο από την πρόσθετη επιβάρυνση λόγω τεκμηρίων- αντικειμενικών δαπανών, όταν υπάρχει έλλειψη εισοδήματος για να τα καλύψει, αλλά θα πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχουν πολλές παράμετροι που πρέπει να προσέξουμε κατά την χρησιμοποίηση της. Αυτές τις παραμέτρους προσπαθήσαμε να αναλύσουμε με το παραπάνω άρθρο ώστε να γίνουν αντιληπτές και κατανοητές για κάθε φορολογούμενο.

Για την NOUSTAX

Στέλιος Κασιμάτης